

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatér. á vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre 6 frt — kr.
Negyedévre 1 50 »
Helyben na. noz nördva:
Egész évre 8 frt — kr.
Negyedévre 2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:
Egész évre 10 frt — kr.
Negyedévre 2 50 »

NAGYVÁRAD, április 1.

Az új kvóta-bizottság.

Most, mikor az új kvóta-bizottság meg alakul, szükséges rövid vissza pillantást vetni a múltba, illetőleg a régi kvóta-bizottság elismerést érdemlő munkájára, mely mint meggondolt, igazán méltányos és hazafias átirat jutott az osztrák kvóta-bizottság elé. E nuncziumra, renuncziummal válaszolt a szomszéd állam bizottsága, mire a mi bizottságunk kategoricze fenntartotta helyes és meggondolva hozott álláspontját.

Közbe jött az új választás, nálunk is a szomszédban is. A bizottságokat újra kellett szervezni. A magyar kvóta-bizottságba ma választott a képviselőház az 1867-iki törvény szerint 10 tagot. Ezek, a megejtett választás szerint ugyanazok maradtak, csak Wekerle helyett választották be Pulszky Ágostot; az osztrákok is valószínűleg kevés változtatást tesznek a listán.

Régi ügyet fognak tehát — ugyanazon személyek újra tárgyalni, — melynek megoldásához alkuvás által nagyon nehezen, szilárd elvi fenntartással könnyebben jutunk el.

Az ügy könnyebb megérthetése céljából közöljük a két átirat végpontjait.

Az osztrákoké meglehetősen leczkértető hangon van tartva s követelőzéssel végzeve:

»A vámjödék tiszta jödödelme közösnök nyilvánítatik.«

»A közös ügyek e mellett még fedezetlenül maradt költségeinek viseléséhez a hozzájárulási arány Ausztria és tartományai ré-

széről 58%, a magyar korona országai részéről 42%-ban állapítatik meg.«

»Ezen határozatok 10 évi tartamra érvényesek t. i. 1898. évi jan. 1-től 1907. december 31-ig.

Bécs, 1896. márcz. 25.

A magyar kvóta bizottság higgadtan felel, részletez az aprólékosságig s így válaszol végeredményben:

»Mindaddig, míg a monarchia két állama közt a vámterület közösnök fennáll, a vámjödök tiszta jödödelme közösnök nyilvánítatik és az egyetértőleg megállapítandó vámkerdesi átalányok levoná a után a közösnök kiadások fedezésére fordítandó.«

»A még fennmaradó közösnök költségekhöz a preczipuum beleszámításával együtt 31.4%-kal járul a magyar korona, a birodalmi tanácsban képviselt tartományok és királyságok pedig 68.6%-kal.

»Ezen kiegyezés 1898. jan. 1-től 1907. decz. 31-ig érvényes.«

Az összehasonlításból rögtön kitünik az ellentmondás és az óriási teher, mely 11% évi emelés által reánk háramolnék. De méltánytalan is teljesen Ausztria követelése, bármely jödödelmünket hasonlitsuk össze az övével.

Ha a specziális adóktól eltekintünk, így alakulnak az adó jödödelmi viszonyok; *Magyarországon* 10 évi átlag 1.891.382.969 frt, ebből levonva az egyoldalulag létesített adókat 365.096.065 frtot, marad 10 évi átlagban 1.526.904 frt, vagyis egy évre 169.587.434 frt. *Ausztriában* ez egyenes és közvetett adók eredménye 3483.687.163 frt, levonva az egyoldalulag létesített adókat, de hozzáadva az országos adópótlékot, szelvény

és nyereség adót, lesz 3.910.411.876 frt, vagyis évi átlag 434.490.208 frt, ez százalékban kifejezve így aránylik: *Magyarországra* nézve 28.073%, *Ausztriára* nézve 71.927%. Ugyanez az arány, ha a föld-, házbér-, kereset-, jödödelmi-, bank-, tőke-kamat és szelvény-jödödelmeket hasonlitsuk össze. Magyarország 30.78. Ausztria 69.22-vel szerepel. A fogyasztási adóknál az arány nálunk 28.65, Ausztriánál 71.01%. Ugyan így van bányászat-, ipar-, gyár-, pénzintézetek tőkénél. Az állampapírok elhelyezésével pláne 13:87-hez s a 13-sok persze mi vagyunk.

E per tangensem felhozott adatokat, derék kvóta-bizottságunk átiratából közöljük, mely adatok minden frázisnál jobban bizonyítják, hogy a mi kvótánk fel nem emelhető méltányossági szempontból.

Ezen alapra kell állani az új bizottságnak, mert az arányok 9 hónap alatt nem változtak. Hangoztatni kell a réár bizottság szavait, »ha egyik állam a másikkal szemben támasztott követeléseiben az igazság és méltányosság határain túl akar menni ez elidegenülést éz a szilárd kapcsok me glazulását okozhatja.«

Továbbá »Magyarország megtartja a pragmatika sznkció és a kiegyezési törvényből folyó kötelességeit, de az orszálcépességét meghaladó áldozatokat elvalni tiltja nemcsak önmaga, hanem a monarchia iránti kötelessége is, mert a monarchiának csakis egy magában erős Magyarország szolgálhat biztos alapul.«

Nem hihetjük, hogy az új bizottság másképp gondolkozzék. Nem hihetjük, hogy meghazudtolja önmagát. Nem hihetjük, hogy e nyilt jogtalanság daczára meghu-

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

Szentek tudománya,

kispapoknak és misépapoknak.

— Dr. Nogáll János felsz. püspök, karonok. Nagyvárad 1897. II. és 358. lap. Szent László nyomda. —

Negyvenhat esztendeje immár, hogy a tudós szerző, a magyar aszketikus irodalom egyik oszlopa, az aranykönyvnek első kiadását közrebocsátotta »kalauzul az egyházi rend növendékeinek és paptársainak emlényül.« Az új kiadás annyi változáson ment keresztül, hogy senki sem elégedhetik meg többé az 1851-ikivel. Az illusztris szerző nemcsak forma tekintetében, dolgozta át kedves művét — 46 év alatt minő változáson ment át, irodalmunk akkortájt oly hamis irányba tévedt nyelve! — hanem tartalmilag is. Elhagyva az első kiadásnak az év bizonyos szakaira szóló elmélkedéseit, a papokra szorosabban tartozó részét bővítette ki, mindenek fölött pedig egy remeknél remekebb elmélkedés-füzérrel egészítette ki, mely tartalom tekintetében is merőben új magyar aszketikus irodalmunkban: Elmélke-

désfélék Asszonyunk Szűz Máriáról egyszéltében az egyházi rendekkel. E gyönyörű sorozatban párhuzamot von a Boldogasszony hivatása, élete s a pap magasztos rendeltetése között, mindkettőjüknek belső viszonyát világítva meg Isten fiához s ehhez képest egyszersmind téphetetlen szálakkal füzve a pap szívet Nagyasszonyunk szent személyéhez. Mennyi szellem, kenetesség, tanulság, buzdítás, vigasztalás e gyönyörű sorokban! Bizonyára nemcsak kispapoknak és új miséseknek, minden papnak szól e könyvecske édesen, vigasztalóan, biztatólag, úgy ahogy csak az illusztris szerző tud szólani — félszázad tanuja rá s bizony nemcsak nyomtatott könyvekben, hanem egy Istenért, hazáért töltött életpéldájával — hogy csak a »Lelki kincstár« szerzője tud szólani keresztény szívhez. Mit mondjak a mű nyelvéhez? Az én nyomoruságom dicsérje őt, a kit a legilletékesebb forum, a Philologiai Társaság aszketikus (!) műveiben tanusított »magyarságért« disztagnak választott! Hallottuk mi, becsületes jóindulatu kálvinista embertől, hogy nagy gyönyörűsége telik benne, olvasni a minden ízében katolikus Nogáll műveit. Azért mintegy ki is

törüljük azt a paszust a könyv cziméből: kispapoknak és misépapoknak. Ha az ő hivatásukat tárgyalja is közvetlenül, a szentek tudománya szól minden eszmélő katolikus embernek; az ujszövetség örök papsága nem a »papok dolga«, az a kath. kereszténység közös szentügye. Ille nék, hogy világi katolikusok magasabb, tisztultabb fogalmakat tápláljanak saját hitük, saját egyházuk intézményeiről. Ez a könyv tesz róla, akárki veszi is kezébe. Tisztelettel, szeretettel üdvözöljük az aranymisés szerzőt, akinek Isten kegyelme adott erőt, hogy egy negyvenhat esztendővel ezelőtt irt művét így alakítsa át.

A mű ára (közvetlen megrendeléssel főt. Dr. V u c s k i c s Gyulánál vagy a »Tiszántul« szerkesztőségénél) kötve 1 frt 50 kr.; könyvárusi uton (Ungár Jenőnél) 2 frt. Nem mulaszthatjuk el, hogy a közlegő Mária-hava alkalmából újra meg újra ajánljuk a szerző más két remekét: az »U r a n g y a l á t« és a »L i l i o m s z á l a k a t.« Ugyanazon uton szerrezhetni meg ezeket is 1 frt illetve 1 forint 50 krért.

Dr. N. Gy.

nyászkodják a rozoga Ausztria előtt s Magyarországot adófizetőjévé tegye az osztráknak.

Ez több volna mint engedékenység: ítéljék meg olvasóink maguk.

Pedig úgy látszik, a kormány erre az útra fog lépni. Nemcsak a kormány iránt nagy bizalommal viselkedő Csáky Albin gróf, hanem két nappal ezelőtt maga Bánffy miniszterelnök mondotta, hogy a kiegyezésnél ki kell elégíteni Ausztria jogos igényeit. Ez a kötelessége a magyar miniszterelnöknek: Ausztria érdekeit védeni?

Abban, hogy a magyar képviselőház a régi bizottság tagjait választotta meg most is, jó jelt látunk a meginduló alkudozások kimenetelére. De egyúttal annál kíváncsiabban nézünk működése elé.

P—y.

Az összeférhetlenségi bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma d. e. 9 órakor egybegyűlt, hogy az ismeretes négy képviselő ügyében hozott határozat indokolását megszövegezzék. Fél 1-ig tanácskoztak, de az indokolásról nyilvánosságra semmit se bocsátottak. Ezalatt Szilágyi Dezső, az ülés után magához kérte az ellenzéki vezéreket, hogy megbeszélje velük a holnapi felszólalások terjedelmét és módját, nehogy a felszólalások összeütközésbe jöjjenek a házszabályokkal. Meg is állapodott velük. Az ellenzék valószínűleg névszerinti szavazást fog kérni, de ezt az elnök nem fogja elfogadni. Mert a házszabályok szerint szavazni nem lehet, csakis tudomásul venni a bizottság jelentését.

A ruthének és a gazdaszövetség.

A felvidéki lakosság nyomorusága már most élénk visszhangra talált az országban. Az onnan érkezett tudósítások olyan képét nyújtják a pauperizmusnak, minőt Magyarországon senki sem vélt feltalálhatni. A nyomoruság azonban nemcsak a ruthének között van meg, hanem az egész felvidéket pusztítja. A kivándorlás egyre fokozottabb mértékben ritkítja a falukat és Sáros megyében a Dél-Amerikába való kiözönlés következtében a munkáskéz a végtelenségig megcsappant. A megye három járásában már megtörtént a sorozás és kitűnt, hogy a hadkötelesek 60 százaléka távol van. — A hadkötelesek egyébiránt kintől rendesen mint naturalizált amerikai polgárok térnek vissza s így a katonaszolgálatot teljesen kikerülik. Nevezetes és jellemző átalakulás az, hogy eddig a felvidéki munkás hagyta ott szülőföldjét, most pedig főleg a telkes gazdák vándorolnak ki. Téves azonban azt hinni, hogy egyedül a gazdasági nyomoruság az, a mi a felvidéki parasztságot kiűzi az országból, mert hiszen Amerikába is dolgozni mennek s ott sem könnyű a megélhetés. De a közigazgatás zaklatása is egyik fő oka a kivándorlásnak. A visszatért amerikai munkás azzal csábítja ki a felvidékieket, hogy ott is dolgozni kell, de ott nem zaklatják a munkást mindenféle szekatúrákkal és terhekkal, mint itthon. Itt majd a községi munka, az uti munka, majd az erdőfelügyelő, az utkaparó, az orvos és az állatorvos, a szolgabíró stb. zaklatják s büntetik, holott odakint a munkája után nyugalma van. Igen helyes volna ha a felvidék felsegítésére irányuló akció a gazdasági szempontokon kívül a közigazgatási szempontokat is beható megfigyelés tárgyává tenné. Egyébiránt a gazdaszövetség is kiterjeszti figyelmét a felvidéki pauperizmusra s legközelebb György Endre, Forster Géza, Bernáth István és Emőd Józsefből álló bizottság megy a felvidékre a nyomoruságos gazdasági állapotok és azok okainak tanulmányozása végett.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 1.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán, gr., Rakovszky István.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Dániel, Lukács, Josipovich, Darányi.

Napirend előtt elnök bejelenti Debreczen városának a képviselőházhoz intézett kérvényét egy görög kath. magyar püspökség felállítására iránt.

Ujabb bejelentés.

Kálmán Károly: Gr. Tisza István azon felhívása folytán, mely szerint, ha valamely képviselő összeférhetlenségi esetéről tudomást szerez, azt nyíltan jelentse be az illetékes fórumnak, ezennel bejelenti Rosenberg Gyula összeférhetlenségi esetét, az Adria tengerhajózási társulatnál.

Elnök: Tudomásul vétetik és megvizsgálás végett kiadatik az összeférhetlenségi bizottságnak.

Ezután a képviselőház megválasztotta a kvóta bizottság tagjait.

Megválasztottak: Apponyi Albert, Falk Miksa, Hegedüs Sándor, Horánszky Nándor, Josipovich Géza, Láng Lajos, Matlekovich Sándor, Pulszky Ágost, Széll Kálmán, Tisza Kálmán.

Ezután a képviselőház gróf Thoroczky Miklós előadása alapján tudomásul vette a közlekedésügyi bizottság jelentéseit s illetőleg elfogadta a szolnok-kiskun-félegyházi helyi érdekű vasut, a nagybecskerek-zsombolyai keskenyvágányu helyi érdekű vasut, a kisküküllői-völgyi helyi érdekű vasut, a tiszalök-Lüdszentmihályi helyi érdekű vasutvonal, a magyar északnyugati helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló javaslatokat.

Mayer Károly előadó jelentése alapján pedig tudomásul vették az állami számvéviszék jelentését az 1896-ik év IV-ik negyedébe előfordult tulkiadásokra vonatkozólag.

Elnök megállapítja a holnapi napirendet és az ülést bezárja.

* * *

Az ülés végén érdekes incidens történt. Várossy Gyula sietve jött a terembe és fölfutott az elnöki dobogóra.

— Kegyelmes uram! — szólott fuladozva, — egy bejelentésem volna még.

Szilágyi éppen akkor mondta ki: Az ülést bezárom.

— Késő! — mondá Szilágyi mosolyogva s ott hagyta az elnöki emelvényt.

Várossy ekkor az ujságírók karzatához ment s elmondta, hogy Tolnay, Benke, Sámuel és Neumannra nézve újabb összeférhetlenségi esetet akart bejelenteni.

A Budapesti Takarékpénztár és zálogkölcson intézet ugyanis a kézi zálogjog kizárólagos birtokosa is, melynél pedig a kamatláb megállapítása a kormány joga s e célra mindig kormánybiztost is küld ki a pénzügyminiszter. Tehát szerződéses viszonyban vannak az állammal.

Az elkészített bejelentést Várossy holnap fogja beterjeszteni.

Teljes búcsú a székesegyházi új főoltár felszentelése alkalmából.

XIII. Leo pápa Ő Szentsége a székesegyházi új főoltár felszentelési ünnepét mult hó 22-én kelt brevéjével kiválóan magasztossá s a hívek lelki üdvére roppant áldásossá tette, teljes és részleges búcsút engedélyezvén ezen alkalmából.

A búcsút engedélyező apostoli irat hű fordításban következő:

XIII. Leo pápa. Az összes keresztény híveknek, kik a jelen levelet látni fogják, üdvöt és apostoli áldást.

Az egyház mennyei kincsei által a hívek vallásosságának s a lelkek üdvének

előmozdítására istenes szeretetből törekedvén, mindazon igazán töredelmes mindkét nemű keresztény híveknek, kik meggyóntak és megáldoztak, és a nagyváradi székesegyházat az ottani új főoltár felszentelése napján, vagy az ezt közvetlenül követő két vasárnap közül bármely hívő szabad letszése szerint választható egyik vasárnapon ájtatosan meglátogatják és ott a keresztény fejlődelmek egységéért, a bűnösök megtéréseért és az anyaszentegyház fölmagasztaltatásáért ájtatosan imádkoznak, az Urban irgalmasan minden bűneik teljes bocsánatával teljes búcsút engedélyezünk.

Mindazoknak a híveknek pedig, kik legalább töredelmes szívvél látogatják meg a fent említett három nap valamelyikén a mondott templomot és ott a fentebb jelzett célra imádkoznak, háromszáz napi búcsút engedélyezünk az egyház szokott módja szerint a rájuk rótt, vagy őket bármely czímen terhelő elégtelenségekből. És megengedjük, hogy mindezen búcsúk könyörgő följajánlás útján a megszentelő malaszt birtokában elhunyt keresztény hívekre és javára alkalmazhatók legyenek. Ezen rendelkezésünk azonban csak a folyó évre érvényes.

Kelt Rómában, Sz. Péternél a halászgyűrű pecsétje alatt MDCCCXCVII. évi mártius XXII. napján, pápaságunk huszadik évében.

(P. H.)

Machi bibornok úr helyett

Marini Miklós helyettes.

Ezen búcsú-engedély szerint tehát a búcsúk napjai: ápril 9. (Hétfőjaldalmú Boldogasszony ünnepe, mint az oltár-szentelés napja), ápril 11. (Virágvasárnap) és ápril 18. (Husvét első napja.)

A színház építése a Bémer-téren.

— A Bazár-szoros kibővítésével. —

Megemlékeztünk Sztarill Ferencz nagyváradi jónövű építész legujabb tervéről, a melylyel megoldaná a színháznak, a Bémer-téren építését és a Bazár-szoros kiszélesítését, anélkül, hogy a várost valamely megterhelhetés érné. Ezen újabb tervet azért készítette Sztarill, mert minderrősebben terjed a vélemény, hogy a színház építést a Bazár-szoros kibővítésével kell keresztül vinni.

A Bazár-szoros helyén egy 17—19 méter széles utca lenne, a melyen minden nehézség nélkül kiépíthető lenne a személyszállító közúti vasut.

Sztarill Ferencz az indítványt és a tervezetet kinyomatta, de még nem nyújtotta be, hanem minden törvényhatósági tagnak megküldötte.

Az indítványból a bevezetés elhagyásával közöljük az érdemi részt a következőkben:

Mayr Sándor-, Weiszlovits Adolf-, Hillinger Lipót- és Tóth Ferencz-féle házak mind megvásárolandók és lebontandók.

Az így nyert területre, a Fő-utca hosszában, két, önálló, földszintes bazár-épület építtetnék, minden szárny nélkül, hogy az üzletek czélszerű elhelyezése csorbát ne szenvedjen és annak minden üzlete jól legyen értékesíthető. Az egyik bazár-csoport hossza 47.46 m., a másiknak 34.14 m. lenne; a teljes szélessége mindkét épületnek 16 méter. Ezen két csoport bázárban összesen 24 bolt helyiség létesülne;

minden helyiség alatt vasgerendák közzé boltosított alkalmas raktár helyiséggel. Egy-egy helyiség mélysége 7-50 m., szélessége 6-50 m. s így 4800 m. területtel bírna; belvilágának magassága 5-00 m. A közép falat oszlopzatok képeznék, s abban lennének a kémények elhelyezve. Így tetszés szerinti nagyságu helyiségek létesíthetők, mert a válaszfalak bármely nyílással alkalmazhatók; ha pedig úgy kívánatná, hogy az üzlethelyiség mind két utcára ajtó és kirakatot bírjon, ez is minden nehézség nélkül teljesíthető.

A tetőzet csinos kupola-szerű kiképzéssel és érclemezzel fedve tervezetett. Általában a bazárok stíluszerű és állandó jellegű épületek lennének.

Ezen bazár épületek úgy nyernének elhelyezést, hogy a Fő-utca bazár-szoros szakasza az északi végénél, a jelenlegi 10 méter szélesség helyett 17 méter szélességet nyerne, a Bémer-térre torkoló déli vége pedig 9 méterről 19 méterre szélesítenék ki. (A Fő-utca jelenlegi szélessége: az Oláry-féle két emeletes épületnél 13-00 m., az Orsolya-zárda lelkézi laknál pedig 13-70 m. szélességgel bír.)

Ezen bazár-épületektől nyugatra lenne elhelyezendő az állandó színház, oly formán, mint az előzőleg benyújtott tervezetben van, vagyis homlokzata a Bémer-térre nézne. A bazárok és a színház között 14-00 m. széles ut vezetne át Apáca-utczára.

A színház nyugoti oldalánál ismét egy új a Bémer-tér felől 16-00 m. Apáca-utca felől pedig 14-00 méter szélességgel bíró utca haladna át Apáca-utczára, minek folytán három párhuzamos utca állana elő. Ezen utóbbi utca nyugoti oldal vonala a Knapp féle ház Bémer-téri vonalának meghosszabbítását képezne s így ezen vonaltól a Szabó Béla és Középegy-féle telek határáig terjedő nyert területen 4 új, önállóan is beépíthető telek alakíthatók; miért is úgy a Középegy-féle, mint a tervezett új telek jól értékesíthetők lesznek. A színház északi végénél 13-00 m. széles kereszt utca van tervezve, mely a két bazár közt a Fő-utczára is gyalog közlekedési folytatást nyerne; ezen utca és Apáca-utca közt pedig egy, mind a négy oldalával szabad homlokzattal álló, négyzetes új telek képzett. Ezen új telek első sorban azon háztulajdonosok által lennének megvásárolhatók, kiknek házuk e terv kivitele céljára elbontatnának, mivel nekik ehhez, valamint az építéshez a szükséges pénzük meg lenne s így ismét házhoz jutnának.

Ezen tervezet reális költségvetése a mai viszonyok szerint, hogy minden tulajdonos méltányos kielégítést nyerjen — következőleg lenne finanszírozandó:

I. Kiadások:

1. Mayr Sándornak, a fő-utcai emeletes házáért és az ehhez tartozó belső telekért, mely a Sáfrád-ház mögött fekszik, fizetendő összesen	120,000 f
2. Szintén Mayr Sándornak az apáca-utcai földszintes egész háza és telkéért fizetendő összesen	25,000 f
3. Weiszlovits Adolfnak a fő-utcai egész házáért és telkéért fizetendő	80,000 f
4. Hillinger Lipótnak a fő- és apáca-utca szegletén levő emeletes háza és telkéért fizetendő	75,000 f
5. Tóth Ferencnek az apáca-utcai házáért és Rózsabokor-ért, összes telkeivel együtt, fizetendő összesen	75,000 f
6. A tervezett két bazár-épület teljes felépítése, — amint az előbb körülíratott, a pinze falak egészen, a földszintiek pedig lehetőleg ócska téglából készítve, mely a lebontandó épületekből vállalkozónak rendelkezésére bocsátatnék — szóval annak teljes felépítése létesíthető	45,000 f
Összes kiadás:	420,000 f

(A bazároknak 45,000 frtért való felépítésére én vállalkozom.)

II. Bevételek:

a) telkekért:

1. Az I-ső számú 1056 m ² területű, 4 homlokzattal bíró telek ára, mely a színház mögött fekszik	35,000 f
2. A II-ik számú 602 m ² területű sarok telek ára, mely a posta-utczára és színházra, illetve a Bémer-térre néz	18,000 f
3. A III-ik számú 495 m ² területű telek ára, mely az új utca vonalában fekszik	13,000 f
4. A IV-ik számú, 441 m ² területű telek ára, mely szintén az új utca vonalába és a színház mögötti új utcával szemben fekszik s így a fő-utczára is néz	11,000 f
5. Az V-ik számú, 379 m ² területű apáca-utcai sarok telek ára	12,000 f
Az eladandó telkek ára:	89,000 f

b) egyéb bevételek:

6. A környékbeli érdekelt háztulajdonosok az előzőleg benyújtott tervezet kiviteléhez a beadott kötelező nyilatkozat szerint hozzájárulnak 11.000 frttal; ebből azonban elesik a Hillinger Lipót által aláírt 2.000 f, így ezek fizetnének csak	9,000 f
7. Dr. Vári-Szabó Béla ezen terv létesítéséhez, minthogy telke értéke nőni fog, hozzá járulna	400 f
8. özv. Középegy Gyuláné, minthogy ezen terv szerint telke nem szabadul ki, sem területet nem nyerne ugyan, ámde elszigetelt nagy telke, a mellé tervezett telkekhez a tervben jelzett módon igen jól értékesíthető, illetve felosztható lenne; ezen tervhez méltányossági szempontból hozzá járulna	600 f
9. Az épületekből, melyek lebontás alá kerülnek, u. m. Tóth Ferenc-, Mayr-, Weiszlovits-, Hillinger- és Sáfrád-házból kikerülő ócska anyagok u. m. mintegy 6—700 M/m vasgerenda, ócska téglák mintegy 1500,000 (a bazárba használandókon felül). Ócska cserép mintegy 150,000; boltajtók és kirakatok, ajtók, ablakok, fa anyagok stb. legmérsékeltőbb számítás szerint is megérnek (a bontási díj levonása után) legalább	16,000 f
10. Egy jótékony adakozó, ki az előző tervezet keresztülviteléhez a hiányzott 46000 f fedezését, az utczanyitás céljára kilátásba helyezte, bizonyára ezen új tervezet keresztül viteléhez is megadja, mely circa	5,000 f
Igy összes remélhető bevétel:	120,000 f

Ezek szerint a város által felveendő törlesztéses kölcsön 300,000 f lenne. Ezen 300,000 f tőke törlesztése és kamatainak fedezésére, 2 1/2%-ot véve alapul, szükségeltetnék évenként 16,500 f, mely összeg az építendő bazárok évi bérjövödelméből állíthatók elő, mely jövedelem, — a jelenlegi boltbérékhez viszonyítva, mérsékeltb béréket véve alapul, — a következő összeget állítja elő:

1. A Bémer-térre néző 1. és 24. számú szeglet bolthelyiségek évi bére á 1100 f	2,200 f
2. A fő-utca felől levő 7, 8, 12. számú szeglet boltok, á 900 f	2,700 f
3. A fő-utczán sorba eső 2, 3, 4,	

5, 6,—9, 10 és 11 számú, összesen 8 bolthelyiség á 800 frttal	6,400 f
4. A színház-utca felőli sorban levő 13, 17 és 18. számú szeglet boltok évi bére á 700 f	2,100 f
5. A színház-utca sorában fekvő 14, 15, 16,—19, 20, 21, 22 és 23. számú, összesen 8 bolthelyiség évi bére á 600 f,	4,800 f
Összes bérjövödelem:	18,200 f

Igy a tőke törlesztésére fordítandó 16.000 forinton belül 1700 f a bazár épület fenntartására, illetve annak egyéb kiadásaira, vagy esetleges bérvesztés fedezésére fennt maradna.

Megjegyzendő, hogy a bolthelyiségek kisebb részletekben is kiadhatók, úgy, hogy 300 frtos boltok is létesíthetők, s így kisebb üzleteket is bérelhetnek. Egy ily kisebb üzlethely nagysága 7-50 mtr hosszú és 3-20 mtr széles lenne; továbbá mindkét utcára átható üzlet is alakítható. Ezen bazár épületek 12 évig adómentesek lennének, ennek letelte után remélhető azok bérének annyira való emelkedése, mely az adót fedezné, vagyis a törlesztési összeg biztosítva volna.

Hogy az építendő bazárok üzlethelyiségei kiadhatók lesznek, remélhető, mert ezen helyen jelenleg is van 16—18 bolthelyiség s így ezek bizonyára ismét itt bérelnének; a fentmaradó helyiségek pedig ha a színház itt építtetik fel, bizonyára keresettek lesznek, így a 300,004 f kölcsön összegnek 30—35 év alatti törlesztése remélhető; melyek megtörténte után a bazárok mindaddig fentartandók lennének, míg a Sáfrád házra költött és a színház építésre fordított összeg is törlesztve nem lesz. Ennek megtörténte után a jövő kor(ugy 50—60 év múlva) először elbontatja a színház melletti bazár-épületet, később pedig a kisebb bazárt; ha pedig úgy akarja, fent tartja azt továbbra is állandó jövedelem forrásul.

A színház építés 1898. év tavaszán ezen terv szerint is megkezdhető volna, mert a végrehajtás a következő sorrendben történhetné.

Először elbontandó a Sáfrád-ház. Mayer Sándor emeletes házból a kelső udvarra néző nyugati rész és a belső udvar, a fényirda, a rózsabokor épület konyhája melletti kamara-rész és az ott keresztben állás udvari épület keleti végéből 10 méter hosszú épület-rész, melynek megtörténte után a színház építése kezdetét vehetné. Ezt követőleg Mayer Sándor emeletes háza bontatnák le és felépíttetnék a nagyobb bazár 2/3 része, melyben a Weiszlovits- és Hillinger-bázban levő üzletek elhelyezést nyerhetvén, következésképpen ezen házak lebontása és a többi bazár felépítése, Ezzel egyidejűleg bontatnának le a Tóth Ferenc-féle házak és Mayr Sándor apáca-utcai háza is.

Igy el lenne érve az, hogy a meglévő üzletek lehetőleg mindig helyet nyernének és az időközi bérvesztések redukálva lennének. Ezen terv szerint 2 1/2 év múlva a színház készen állhat, az egész tér pedig 3, legfeljebb 4 év alatt teljesen felépíthető.

Az elmondottak után tisztelettel kérem a tek. Tanácsot, miszerint az előzőleg általam és 65 bizottsági tag által beadott tervezettel egyidejűleg vegye tárgyalás alá ezen új, a kérdést teljesen megoldó, nagyszabásu tervezet is és terjessze ezt is pártolólá a tek. Törvényhatósági bizottság elé; a tek. Törvényhatósági bizottságot pedig arra kérem, hogy mérlegelje ezen nagyszabásu tervezet is érdeme szerint, vesse ezt össze a már előzőleg beadott és tárgyalás alatt álló szerényebb, de feltétlenül létesíthető és pénzáldozatot nem igénylő tervezettel és ha ezen új, merészebb tervezet létesítését annyira jobbnak látja, hogy az előbbeni helyett ennek végrehajtását határozza el: akkor ez irányban is tegye meg a kellő intézkedéseket, mely célból, ha kell és lehet, a kisajátítási jogot is vegye igénybe.

Ennek megtörténte után oly értelemben terjessze fel mind a két tervezet jóváhagyás végett a magas miniszteriumhoz, hogy első sorban ezen nagyobb szabásu terv létesítését, ha pedig ezt bármely okból nem engedélyezhetné, akkor az előbbeni szerényebb terv létesítését; vagyis az állandó színháznak, a már előzőleg

beadott indítványban felsorolt indokok alapján, a Bémer-téren való felépítését engedélyezni méltóztassék.

Nagyvárad város közügyei.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután érdekes ülést tartott a városházán, amelyen több fontos ügy került tárgyalásra.

Jelen voltak:

Beöthy László főispán elnök, Némethy Károly, Gyurkovits Kornél, Mihelji Adolf, dr. Grámm Károly, dr. Bulyovszky József, Mezey Mihály, dr. Grósz Albert, Dus László, dr. Vári Szabó Béla, Komlóssy József, Sipos Orbán, Rádl Ödön, Papp Miklós, Frankó Endre.

Az ülés megnyitása után Komlóssy József tb. jegyző felolvasta a polgármesteri havi jelentést, melynek a közegészségügyre adófelvételre vonatkozó adatait már közöltük.

A közbiztonsági állapot jó volt, mert dacára a nagyvásárnak, nagyobb bűneset nem fordult elő; kisebbek is csak kevés számmal fordultak elő: u. m.: lopás 19, sikkasztás 5, könnyű testi sértés 4, család 2, magánlak megsértése 3 és hatóság elleni erőszak 4 esetben.

Letartóztatva volt 95 egyén, kik közül 12 átkísértetett a bírósághoz, eltolonczoltatott 83, kihágási feljelentés 114 esetben tétellett közzé.

Végül felemlíti a jelentés, hogy a városi mérnöki hivatal a közutak törzskönyvi előmunkálatokat elvégezte.

A havi jelentést tudomásul vették.

A községi iskolák állapota.

Sipos Orbán kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy megtekintette a r. kath. tanítóképződet, a gör. kath. tanítóképződet, a gör. kath. és gör. kel. az ág. ev. és végül a községi iskolákat. A tapasztalt eredmény általában kielégítő; az ág. ev., gör. kath. és gör. kel. iskolák tantermei megfelelőek; sajnosan említi fel azonban, hogy a községi iskolák nagy részénél türethetetlen állapotok vannak a tanhelyiség tekintetében. Husz év alatt alig fejlődött községi iskolánk; dacára hogy a lakosság 10 ezerrel szaporodott, jelenleg csak 3 tanítóval van több a községi iskoláknál. Egyes termekben 70—80, négyben pedig 100 gyermek van összehúszolva. Az olasz közs. iskolák pedig igen sötétek. Javasolja, hogy hívja fel a közigazgatási bizottság a tanácsot, miszerint addig is, míg a községi iskolák ügye teljesen rendezetni fog, a zsufolt osztályok mellé bérelt helyiségekben parallel-osztályokat állítsanak fel.

A tanfelügyelő jelentését és javaslatát elfogadták.

Pénzügyi palota Nagyváradon.

Papp Miklós kir. pénzügyigazgató jelentésében felemlíti, hogy az adók befizetése márczius havában kedvezőbb volt, mint az elmúlt év hasonló időszakában.

Ezután igen örvendetes jelentést tett a pénzügyi hivatalok összepontosítására nézve. A pénzügyi hivatalok egyesítésére alkalmas bérházat nem találtak a városban s így a pénzügyminister intézkedése folytán a pénzügyigazgató egy pénzügyi palota építése iránt a tárgyalásokat megindította s azok folyamatban vannak.

A közkórházi szalmanégető.

Biharmegye közkórháznak igazgatósága a kórház udvarán egy kemenczét szándékozik építtetni, a kórházban összegyűlt szalma és kötelek elégetésére.

A tanács az építési engedélyt megadta, ez ellen azonban a l. sz. püspökségi uradalom és a hidegser-utcai lakosok feleltek. A közigazgatási bizottság az engedélyt azon kikötéssel hagyta jóvá, hogy a kéményt a földtől 12 méter magasra kötelesek emelni.

Még egy csapat utadó ügyet, fellebbezést intéztek el s az ülés véget ért.

Neczpáli Justh Sándor.†

Mint futó tűz terjedt el tegnap reggel a hír Nagyváradon, hogy közéletünk egyik leg-ösmertebb alakja: Justh Sándor meghalt.

Eleinte senki nem akarta hinni a gyász-
hírt, mert még előtte való napon is sokan látták teljes egészségben s nyoma meglátszott az egészséges kinézésű, mozgékony, élénk temperamentumu emberen a betegségnak.

Csakhamar megjelentek azonban a gyász-
lobogók a városházán, a Kath. kör épületén, a 48-as Népkör helyiségén s hirdették, hogy az egyik legbuzgóbb városatyja és a 48-as függetlenségi eszmék lelkes híve kiszenvedett.

Halála osztatlan részvétet keltett város-
szerte.

Neczpáli Justh Sándor az ismert Justh-
családból származott s kereskedő pályára lé-
pett s igyekezetével, szorgalmával tekintélyes
vagyonot szerzett. Még alig pár éve, hogy
Körözs-utcai üzletét eladta s a gazdálkodásra
fordította egész figyelmét és idejét.

Hosszu évek óta tagja volt Nagyvárad
város törvényhatóságának s különösen az iskola-
székben és az iparos tanoncz iskolai bizottság-
ban mint gondnok fejtett ki hasznos munkát.
A szó teljes értelmében a közügyek embere
volt.

Az élte javakorában levő 58 éves fárad-
hatatlan tevékenységű férfi különösen az által
szerzett magának hirnevet, hogy argus szemek-
kel kísérte a város minden vállalatát és ese-
ményeit s ha észrevette, hogy valahol Nagy-
várad érdekeit megsorbitani igyekszik valaki,
másnap már készen volt egy beadványa vagy
felelkezésére, sőt ha kellett röpirata is, melyben
alapos argumentumokkal bizonyította a felfe-
dezett hibákat és mutatta ki, hogy a várost
miért éri kár. — E tekintetben különösen nagy
hírnévre vergődött pár év előtt az »Eltit-
kolt városrész« című irata, melyről
még ma is beszélnek.

Voltak olyan tettei, tagadhatlan, a melyek
által egyesek neheztelését vonta magára; de
be kell ösmerni, hogy szándéka tetteinek, czélja
mindég a város java és érdeke volt.

Most már üresen maradt a megszokott
hely a jobb oldali falócán, a tanácsteremben,
a honnét élénk figyelemmel kísérte a közügye-
ket. Jellemző, a mit a törvényhatósági bizott-
ság egyik jeles tagja mondott pár évvel ezelőtt reá:

— Justh nem nagy kaliberű ember, de
egész lelkével csügg a városon. Ha nem volna
Justhunk, pénzért is kellene venni.

A megboldogult a nagyvárad-ujvárosi róm.
kath. egyház gondnoka volt hosszú éveken ke-
resztül s ebbeli minőségében is nagy buzgalmat
fejtett ki. — A nagyvárad kath. körnek is
buzgó választmányi tagja volt.

Jómódu ember volt s legkedvencebb fog-
lalatossága a kertészet és a szőlőmivelés volt,
mely utóbbi téren különösen érdemei vannak
a nagyvárad hegyek rekonstruált beültetésé-
ben. E tárgyban számos cikk is jelent meg
tőle a lapokban. A »Tiszantul« is közlött az ő
tollából több alkalommal gazdasági cikkeket.
Szőlőivel az ezredéves kiállításon kitüntetés
nyert.

Tegnapelőtt délután is kin foglalatoskodott
szőlőjében, midőn 5 óra tájban szivszélhűdés
érte s eszméletlenül rogyott össze. Megrémült
közzel állói azonnal orvosért futottak s beszál-
litották lakására, hol azonban az éjjel 1/4
órákor, anélkül, hogy eszméletét csak egy
percze is visszanyerte volna, kiszenvedett.

Temetése holnap, szombaton délelőtt lesz,
melyen a nagyvárad kath. kör tagjai nagy-
számban, testületileg fognak részt venni.

Haláláról a család a következő gyászje-
lentést adta ki:

Özv. neczpáli Justh Sándorné szül. Mertz
Ernesztina mint feleség, Károly, Ilona és Ma-
riska mint gyermekei, Justh Károlyné szül.
Gutmann Irén mint menyje, Oláry Gyula, Szüts
Géza m. kir. honv. főhadnagy mint vejei, Justh
Tibor, Justh Magda, Oláry Gusztáv, Oláry
Sándor, Oláry Gyula mint unokái, valamint a
nagy számú rokonság nevében fájdalommal je-
lentik forrón szeretett férj, atyjuk, apósuk és
nagyatyjuk neczpáli Justh Sándor városi
törvényhatósági bizottsági tagnak f. hó 1-én
reggeli 1/4 órákor élte 58-ik, boldog házassá-
gának 34-ik évében rövid szenvedés után, sziv-
szélhűdésben történt gyászos elhunytát. A bol-
dogult hült tetemei f. hó 3-án délelőtt 10 óra-
kor fognak nagy-körös utcai 701. sz. saját
házánál a róm. kath. anyaszentegyház szertar-
tása szerint beszenteltetni, s a Szent-László
templomban 1/2 11 órákor tartandó gyászisten-
tisztélet után a bóné-kuti sírkertben örök nyu-
galomra tételni. Mely végtisztességétélre az
elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztel-
tel meghívotnak. Nagyvárad, 1897. április 1-én.
Az örök világosság fényeskedjék neki!

Megilletődve állunk koporsója előtt, mely-
ben egy tiszta jellemű, munkás életű, derék
polgártársunk nyugszik s érezzük, hogy nem
csak a családnak, de minden jó ügynek van
oka megkönyezni őt.

UJDONSÁGOK.

Felhívjuk t. előfizetőinket, kiknek elő-
fizetése a hó végén lejárt, annak szives
beküldésére, hogy a szétküldésben fenn-
akadás ne történjen.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Április 3. Fősorozás:
- 3. Az önkéntes tüzoltók lakomája Fekete Lászlónál a 9000-ik órzég alkalmából, este 8 órákor.
 - 4. A rabszolgélyző egyesület közgyűlése, d. e. fél 11 órákor a fogház épületben.
 - 4. A »Szigligeti Társaság« közgyűlése, d. e. fél 11 órákor a városházán.
 - 4. A jogászok matinéja.
 - 5. Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órákor.
 - 6—7. Jegyzői vizsga a vármegyeházán.
 - 9. A székesegyház új oltárának felszentelése, d. e. 9 órákor.

* Nagyvárad táblabíró a szegedi tör-
vényszék elnöki székén. Mint egy esti lapból
olvassuk az oly tragikus véget ért Muskó
Sándor volt szegedi kir. törvényszéki elnök
helyére Nagy Ferenc nagyvárad kir. tábla-
bíró van kiszemelve az igazságügyminisztertől.
A kinevezés a hódmezővásárhelyi bűn perre
való tekintettel már pár nap alatt meg fog
jönni.

* Orvosok gyűlése. Tegnap a nagyvárad
orvosok szövetkezete ülést tartott, melynek
első és legjelentékenyebb tárgya a 12-es bi-
zottság által a Hirsch-egylet ellen kidolgozott
plénium elfogadása volt. E szerint a szövetke-
zet kimondotta, hogy a Hirsch-egylet
tagjainak nem ad orvosi segélyt,
csak hirtelen életveszélyes esetekben, amire a
törvény kötelezi az orvosokat. E határozattal
vélik az orvosok megsemmisíteni a Hirsch-
egyletet. Ezenkívül újból megválasztották két
új tag pótlásával a 12-es bizottságot, melyet a
szövetkezet az orvosi rendtartás kidolgozásával
bizott meg.

* Uj ut a megyében. A komádii vasut-
állomástól Zsadány községig egy 6—8 km.
hosszu új községi ut fog készülni rövid idő
alatt. Az új országutat magok a községek épi-

lik, de minthogy utközbe egy nagy nádason is át kell vezetni az utat, a vármegye is hozzá fog járulni a költségekhez 6—7000 frttal.

* **A pozsonyi szoborleleplezés.** Május 16-án fogják leleplezni fényes ünnepségek kapcsán a Mária Terézia szobrot, az ünnepélyre, melyen ő felsége is jelen lesz. Bihar megye törvényhatósága tegnap a következő meghívást kapta:

Pozsony szabad királyi város közönsége hazafias tisztelettel hívja meg Biharvármegye tekintetes törvényhatóságát a pozsonyi volt királykoronázások emlékére Magyarország fennállásának ezredik évében emelt koronázó emlékszobornak, dicsően uralgó királyunk első Ferencz József legmagasabb jelenlétében 1897. évi május hó 13-án végbemenendő ünnepélyes leleplezéséhez.

Bihar megye küldöttségileg fogja magát képviselteni valószínűleg Dr. Beöthy László főispán és Papp János megyei főjegyző személyében.

* **Ellopott műkincsek.** Az országos képtárból ma déli tizenkét és egy óra között eddig ösmertelen tettesek *Murillo* és *Aart van der Neer* egy-egy nagyrékű képét ellopták. A lopást úgy követték el, hogy az aránylag kis képeket kivették a keretükből s helyettük az eredeti képekhez hasonló színnyomású képet illesztettek be.

A Murillo képe Szent Józsefet ábrázolja a gyermek-Jézussal. Hiteles leírása ez: Balról áll Sz. József, jobb kezével a gyermek-Jézus jobbát fogja, baljában virágzó botot tart. Szembe néz nek, fejüket dicsfény veszi körül, József öltö-zete rózsaszínű köntös, melyet baljával kissé fölemel. Égbolt felhőzettel. A vászon méretei 34—23,5 cmtr.

Aart van der Neer képének címe: Város a folyó partján.

A rendőrség a lopás körülményeire nézve még csak azt állapította meg, hogy a két képet tegnap délben lopták el. Ez órában a képtár helyiségeiben nyolc-tíz férfi és két nő nézgette a képeket. A III. emeleten a 19. számú teremben egy 29—22 évesnek látszó, szőkebajuszu fiatalember Kátó halála című nagy festményéről vázlatot készített. a 21. számú teremben három hasonlókorú fiatalember időzött, a kék a vázlatot készítővel ösmertők. A rendőrség e négy fiatalember fölkatatásán fáradozik, azt hiszi, hogy a kép eltűnéséről ők felvilágosítást vagy utbaigazítást adhatnak. A két kép ellopásáról a műkincsek részletes leírásával a rendőrség a külföldi hatóságokat táviratilag értesítette. Az országos képtár igazgatósága a tolvaj kézrekerítőjének háromszáz forint jutalmat tűzött ki.

* **A gyorsvonat késésének oka.** A Zilahi konzert alkalmából, tegnap már megírtuk, hogy a gyorsvonat, mely a budapesti művészeket városunkba röpítette fél órai késéssel érkezett meg — utánna jártunk a dolognak s legjobb értesüléseink szerint a késés oka az, hogy a szolnoki vasut állomás alatt a pályatest több száz méternyi hosszúságban a hó és eső vizek miatt erősen megrongálódott. A különben is igen magasra feltöltött töltés több helyen össze rogyott s a közlekedés csak nagy nehézséggel tartható fenn. A műszaki vezetőség különben mindent elkövet, hogy az igen fontos és nagy forgalmu vonalon a forgalom meg ne szakadjon. A pálya testen éjjel-nappal nagy tevékenységgel dolgoznak.

* **Névmagyarosítás.** Neufeld Mózes (Miklós), hegyköz-kovácsi borkereskedő és kisköri Lőrincz nevű fia belügyminiszteri engedéllyel nevüket Kovács-ra magyarosították.

* **Eső után köpenyeg.** A »Rendőri Közöny« legutóbbi száma végre hozza a Feldheim Izrael és Edelmann Márk köröztetésének elrendelését, mikor azok már az egész földet is körül utazhatták. Persze, persze jáz a hivatalos gyorsaság nem versenyezhetik az express vonat sebességével, mert a táviratot még nem találták ki a Mihászna Andrások számára. Majd a jövő század talán meghozza azt is.

Maga a köröztést elrendelő szöveg a következő:

Magánokirat hamisítás büntette miatt vádolt s jogerősen elítélt Feldheim Izrael és Edelmann Márk országos köröztetését a nagyváradi

kir. törvényszék elrendelvény, megkeresetnek az összes hazai hatóságok, hogy nagyváradi születésű Feldheim Izrael és tarkői (Sáros megye) születésű Edelmann Márk saját területükön kinyomoztatni és feltalálásuk esetén Nagyváradra leendő kísértetésök végett a legközelebbi kir. ügyészségnek átadni sziveskedjenek. (Ezután következnek a személy-leírások.)

Edelmann és Feldheim urak pedig kaczagva olvassák a köröztetésüket.

* **A nazarénus lelkiismerete.** Csoti Gyapjas Mihály nazarénus földmives Pálffy szegedi polgármester előtt bevallotta, hogy kilenc év előtt, erdőosztás után, Kis Tóth Istvánt szíven lötte. Annak idején vád alá is helyezték, de Gyapjas mindent tagadott s elegendő bizonyítékok híján fölmentették. Most, ugymond azért vall, hogy lelkével kibéküljön.

* **A sajtó Jäger Marija.** Ezen a czimen a »Szabadság« tegnapelőtti számában egy rendkívül heves támadás jelent meg Korbuly József a »Hazánk« szerkesztője ellen. A cikk mindjárt kezdetén e szavakkal roham Korbulyra: A sajtó Jäger Marija. Ki lehetne más, mint Korbuly József? A cikk az ismeretes Tisza-Korbuly affér folytán keletkezett s szerzője Halász Lajos a »Szabadság« segéd-szerkesztője, ki kissé nagyon is buzgón vette védelme alá a megtámadott Tisza István grófot s hogy annak jellemét minél inkább magasra emelje a Korbulyé mellett, cikke egyik további passzusa így hangzik:

Tisza István és Korbuly József.

Pirul a tollam, hogy e két nevet egymás mellé kellett írnom. Azután újra... szakasztott — így állunk Korbulylyal. Az abszolút erkölcsstelenség vonul végig egész karrierjén, a tollát, meg a lapját sivar czinizmussal adja át vagy el azoknak, akik mocskolódni készülnek.

Az »Erdélyi Hiradó«, a »Nemzeti Ujság«, és a »Hazánk«, melyeknek szerkesztője volt rendelkezésére álltak s állnak mindig a bravóknak, törjenek bárki becsületére.

Sehol egyetlen enyhítő momentum?

De igen és ebben még a háta mögött marad Jäger Marinak.

Annak a mérge ölt, a Korbulyénak még csak hatása sincs.

Ha csak az nem, hogy a piszok és a sár, mind visszaszáll reá.

Ézt már ő fel sem veszi.

Természetes, hogy az ilyen tónusban tartott cikkekre Korbuly csak provokálással felelhetett és tegnap sürgönyileg hívta ki Halász Lajost.

* **Jégeső.** Aki nem hiszi, hogy mennyire benne vagyunk a tavaszban, meggyőződhetett tegnap délután. Sűrű mogyoró nagyságu jegek estek utána pedig megeredt az eső. Szerencsére a jégkoppanás még nem igen árt meg semminek, mivel a fák még alig virágoznak. Ugy látszik bolond áprilisre van kilátásunk, ez pedig nagy befolyással van a termésre.

* **Szathmáry Árpád vőlegény.** Ki ne gondolna kellemesen vissza Szathmáry Árpád, a nagyváradi szinkör kedvelt »szatyó«-jára, ki annyi derűs percet szerzett a mi közönségünknek s ki jelenleg a budapesti Vig-színház tagja Szatyó ur úgy látszik meg komolyodott, mert a napokban tartotta eljegyzését Schuster Mariska tehetséges vidéki színésznővel.

* **Kend a hunczut.** Betört koponyával állt a rendőrség előtt Buda Gáspár. Egy korcsmába éktelenítették el, hol észre vette, hogy Budán János csavargó megakarja lopni. Erre pofon vágta a tolvajt s oda kiáltott neki: »hunczut tolvaj!« Erre »kend a hunczut« szavakkal egy bottal föbe vágta Budán Buda Gáspár földművest. A rendőrség elfogta a tolvaj csavargót, ki a becsületéért verekedett.

* **Honnan ered a konzervatórium szó??** Egy német folyóiratnak Schubertről szóló érdekes cikkében a következőket olvassuk e szó etymológiája felől: »Konzervatóriumnak (tápin-tézetnek) nevezték Itáliában a szegény gyermekek részére emelt iskolákat, melyekben papok tanítottak és nagyban üzték az egyházi irányu zene oktatást. A konzervatoristák hangversenyei nagy hírnévre tettek szert és így szállt át a

konzervatórium, mint elnevezés olyan intézetekre, melyekben kizárólag csak a zenét kultiválták. Még Schubert is egy ilyen iskolának volt a növendéke Bécsben. Itten nyerte a későbbi nagy zeneköltő zenei képzettségnek alapját és társai közt ő volt a zenében a legelső. Az iskola versenyei olyan sikerültek voltak, hogy sokszor az udvari palotában kellett fellépniük a növendékeknek. A párisi világhírű Conservatoire de Musique neve is kétségtelenül ebből a középkori iskolacimből származik.

* **Tizenhárom éves tolvaj.** Grünberger Lipótnénál szolgált mint cseléd Kis Margit tizenhárom éves leány. Asszonya tegnap elküldte a leányához egy levéllel azonban nem, talált senkit sem a házban, kint voltak az udvaron. A fiatal leány látván hogy egyedül van a házban, a ládáról lecsavarta a lakatot és az abban lévő tíz forintot s néhány ruha neműt ellopott. Azonban ideje korán észrevették és feljelentették a rendőrségnek s elfogták a fiatal tolvajt. A pénzt megtalálták nála s beismerte tettét.

* **Mitől öregszenek a nők?** Egy széles körben ismert angol orvos nemrégiben kimodta, hogy a nők sohasem öregszenek másképp, mint a saját hibájukból. Egy harmincz éves szép nő még életének virágában van — mondja az orvos — mert a leány évek kedves bája utájára is még csak jövendő virágzásnak és fejlődő pompának szelid biztosítéka. Ha tehát egy nő vonásain a fáradság jelei mutatkoznak még mielőtt a teljes fejlődés korszakába lépett volna, akkor az oka legtöbbször az illető hölgy életmódjában keresendő. Nehéz és egyféle táplálék jobbára a fő tényezői az egészség és szépség hanyatlásának. A szép nőnek vigyáznia kell mindig a kedély hangulataira is! Mert a vonások megörzik azt a jelleget és kinyomatot, melyet a lélek érzései hosszú évek során át az arczon visszatükröznek és arra láthatatlannal rávésődnek. A kemény arcvonások mindig csunyák, a belső megelégedés és nyájosság ellenben igazán elbájoló kifejezést kölcsönös a felső ajkak és száj környékének. A jóságos kifejezésű szemek sokáig megtartják szelid és fiatalos tűzüket. Csak egyet felejt el a doktor ur, azt, hogy a női szépség gondos megőrzéséhez az akaraton kívül még más valami is szükséges, s ez a: szerencse.

* **Öngyilkosság.** Az idén feltűnően kos öngyilkosság történik a megyében. Legújabbán egy Békéscsaba Péterné parasztasszonyt találtak háza padlásán felakasztva Jánosdá n. Az elhunyt fia azt mondja, hogy anyja gyakran panaszkodott fejfájásról s valószínűleg ezen fájdalomai miatt dobta el magát az életet. Minthogy a gyilkosság kizártnak látszik, a hullát nem boncolták fel.

— (Rossz lelkiismeret.) A tisztelendő ki a a tizparancsolatról prédikált.

Amikor a »ne lopj« értelmét fejtegeti, Csira János uram, a molnár, úgy érzi, mintha feléje tekintene a pap.

Egyszer csak föláll helyéről és odaszól a plébánoshoz:

— Megkövetem, föltisztelendő uram, már a fiamra irattam a malmot.

* **Hóhérvita.** A francia szenátus egyik legutóbbi ülésén a budget tárgyalásánál humoros szóváltás történt. Treille algiri szenátor ugyanis arról panaszkodott, hogy az ottani közigazgatásban nagyon sok korzikai embert alkalmaznak. »Egyszerre négy korzikait neveztek ki a bírósághoz. Ki az az Egéria, ki a kormányt a korzikaiak pártfogásával befolyásolja? Én nem. Én egyáltalában senkit sem ajánlottam a miniszter kezébe, ha csak valami érdemes kliens nem volt az.« Darlan i igazságügyi miniszter: De igen! Ön ajánlotta nekem Algir hóhérvit. (Nagy derűtség.) Barthon belügyminiszter közbekiált: »Ez legalább önzetlen protekció volt, mert a védenéz mit sem tehet a protektoráért. (Nagy derűtség.) Trielle: Olvassa a miniszter ur a levelemet! Darlan miniszter: Oh az igen szellemes levél. Ön azt mondja benne, hogy pártfogoltjának helyén van a feje. (Általános nevetés.)

Vesztett eb. A napokban Szerepen egy vestett eb több kutyát s embert megmart. Az összes megmart ebeket kiirtották, a szerencsétlenül járt embereket pedig a budapesti Pasteur intézetbe szállították.

* **Körözés.** A belügyminiszter az iránt intézett kérdést Biharmegyéhez, hogy egy bizonyos **D r u c k h a m m e r** Ferencz nevű jómadarat, ki tavaly Velenczéből (de nem V.-Velenczéből) bizonyos becsületbeli vágó dolgok elkövetése miatt megszökött, nem tartóztattak-e le a megye területén.

A margittai főszolgabíró bűnügye.

Ismételten szó volt már lapunkban **M o r v a y** Tihamér, margittai főszolgabíró legujabb bűnügyéről, melyben arról van vádolva, hogy hivatalos hatalmával visszaélve bántalmazott egy pénzügyőri fővigyázót, aki az ő magas jelenlétében feltett kalappal mert lenni egy kávéházban és ezért el is záratta őt. Helyet adtunk lapunkban a védekezésnek is és mikor ő ezzel meg nem elégedve nyiltterezni kezdett, egy szerkesztői üzenetben megígértük, hogy figyelemmel fogjuk kísérni a bűnügy állását. Igéretünkhöz képest a következőkben referálunk a dolog újabb fejleményéről:

Az alispáni hivatal felszólítására beküldte **M o r v a y** az alispáni hivatalhoz védekezését, melyben tagad mindent, sőt ezzel meg nem elégedve ő akar fellépni vádló gyanánt. Az alispán négy lapra terjedő jelentésében, melyet a törvényszékhez tett át, a főszolgabíró mellett foglalt állást. A törvényszék azután áttette a jelentést a helybeli kir. ügyészséghez, hogy tegyen az indítványt a vizsgálat megindítása vagy elejtése ügyében.

A főszolgabíró ur azt reményelte, hogy az ő mosakodása után elejtik a vádat. Igaz, hogy rajta ez sem segített volna, — mert akkor a pénzügyigazgatóság a miniszterhez vitte volna a dolgot s úgy onnét felülől rendelték volna el a vizsgálatot, — de most már ebben sem reménykedhetik.

Bulyovszky József kir. ügyész u. i. márcz. 31-én indítványt tett a törvényszéknek a vizsgálat megindítására nézve s ennek alapján a törvényszék elrendelte a vizsgálatot és utasította a vizsgálóbírókat a bűnvádi eljárásnak haladéktalan megkezdésére.

Néhány nap mulva tehát megkapja a főszolgabíró ur az idézést, odakerül a vádlottak padjára és így nem lesz abban a kellemes helyzetben, mint két év előtt, mikor elévülés ürügye alatt megszabadult attól a sokkal súlyosabb bűnvádtól.

Magyar-Diákszövetség kongresszusa.

Lázás tevékenységgel folynak az előkészületek a **M. D. Sz.** kongresszusának rendezésében s a jogakadémia polgársága elkövet mindent, amivel csak a kongresszus fényét emelheti. Kiváló érdeme van ebben a rendezésben **Orley** Dénes olvasóköri elnöknek, ki valóságos hadvezéri tudományal oszlja be az egyes bizottságok szerepét s ő maga is ott van mindenütt, ahol legény kell a gáton.

Kiválóan emeli a kongresszus nívóját az a körülmény, hogy a kongresszus védnökéül **dr. Schlauch Lőrincz** bibornok püspök ur **Ő Eminenciáját sikerült megnyerni**, ki ma titkárja **Felser** Antal által tudatta az akadémiai ifjuság elnökével a bibornok püspök ur ezen elhatározását.

Alább közöljük egész terjedelmében a felhívást, melyet az akadémia az ország összes felsőbb iskoláihoz u. m. az egyetemhez, jogakadémiákhoz, erdész és bányász akadémiákhoz, továbbá a teológiai felsőbb iskolákhoz s összesen mintegy 30 főiskolához megküldött:

Felhívás a magyar-diákszövetség tagjaihoz!

A Magyar-Diákszövetség nagyváradi osztálya szeretettel meghívja a szövetség minden tagját az 1897. év április havának 22., 23. és 24. napján főmagassága **S c h l a u c h** Lőrincz ur dr., bibor-

nok püspök, v. b. t. t. stb. védnökségével; méltóságos **B e ö t h y** László ur dr., Nagyváradváros és Biharmegye főispánja és nagyságos **B o z ó k y** Alajos ur, kir. tanácsos, nagyváradi kir. jogakadémia igazgatója diszelnökségével Nagyváradon tartandó országos diákkongresszusra.

Barátaink!

Ismeritek az előző évek sok betetőzeten, eredmény nélküli kezdeményezését; tudjátok, hogy még az alap se biztos, a melyen szövetségünk épül; éreznetek kell, hogy sok feladat, nagy feladat, vár kongresszusunkra: azért kérünk mindnyájatokat, jelenjete meg minél nagyobb számmal hogy sok kézzel, erős kézzel munkálkodhassunk a magunk érdekeiért.

Kérünk mindnyájatokat, megjelenésetekkel bizonyítsátok be, hogy a Magyar-Diákszövetség méltó édes hazánk minden tagjának érdeklődésére; méltó főmagassága védnökünk és kitűnő diszelnökeink kitüntetésére.

Városunk vendégszerető közönsége szívesen látja körében a magyar ifjuságot; mi pedig örömmel és szeretettel üdvözljük barátainkat.

Hogy fogadtatásokra és szórakoztatásokra kellőképen elkészülhessünk, szíveskedjetek április hó 12. napjáig a kongresszust rendező központi bizottságunk elnökségével tudatni, hányat és kiket tisztelhetünk majd közületek körünkben.

Nagyváradon, márczius hónapban.

Orley Dénes ifj. elnök, a központi biz. elnöke. **Némethy** Ferencz a központi biz. előadója. **Bige** Sándor a fogadó és elszállásoló biz. elnöke. **Varga** Lajos a fogadó és elszállásoló biz. előadója. **Schweiger** Jenő a fogadó és elszállásoló biz. jegyzője. **Demetrovits** Elek pénztárnok, ifj. **Mille** Gyula a pénzügyi biz. elnöke. **Hegyesi** Pál a pénzügyi biz. előadója. **Krüger** Aladár a pénzügyi biz. jegyzője. **Benkő** Ernő ellenőr. **Moldoványi** Gyula a központi biz. jegyzője. **Puskás** L. Béla a vigalmi biz. elnöke. **Küttel** Károly a vigalmi biz. előadója. **Lakatos** József a vigalmi biz. jegyzője. **Podhoraczky** Rezső ellenőr.

A Bazár-szorosban holnap már egy monstre zászló a város színeivel (piros, fehér, kék.) **M. D. Sz.** (Magyar Diák-Szövetség) betűkkel fogja hirdetni a kongresszus idejét.

Igazságszolgáltatás.

Elítélt tolvaj. **Csabay** Erzsébet szolgáló gazdasszonyától több ruhaneműt ellopotott. Azonban a lopásra rájöttek és a tolvajt a törvényszék elé állították. Tegnap tartották meg a végtárgyalást, melyen figyelembe vévén a számos enyhítő körülményt, **Csabay** Erzsébetet hét havi börtönre ítélték. Ügyész felebbezett az ítélet ellen, a vádlott megnyugodott.

U. Kis Mari a törvényszék előtt. Megirtuk annak idején azokat a borzalmas bünteteket, melyekkel **U. Kis Mari** nyomda-utczai lakos van vádolva. A vizsgálat már be van fejezve ez ügyben s e hó végére van kitűzve a végtárgyalás. A vizsgálat alkalmával négy tanu igazolta a vád alaposágát, mit később maga a vádlott is beismert. A vizsgálat iratait áttették a kir. törvényszékhez.

REGENY-CSARNOK.

Rab-szerelem.

Francia regény.

31.

Másnap délelőtt a nélkül, hogy a várost megtekintette volna, újra elment az igazságügy-miniszterhez, hol azon értesülést nyerte, hogy az vidéken van s csak 5-6 nap mulva tér vissza.

Norine e szavak hallatára úgy érezte, mintha már hallaná a **Griotte** koporsójának leszegezését, 5-6 nap, hiszen annyi idő mulva már minden késő lesz s félig öntudatlanul tért vissza a szállodába, hol kifizetve számláját egyenesen a pályaudvarra hajtatott s a legközelebb induló vonattal vissza tért apjához.

Mikor helyet foglalt a vagonba s még egyszer visszagondolt arra, hogy egész utja hiába való volt, sőt még esetleg rossz hirbe is

jöhet, hogy fiatal leány léte egyedül **Páris**ba ment, nem birta visszatartani könyeit s keserves sirásra fakadt. Szerencsére senki sem volta compében s az ut csak rövid ideig tartott.

Mikor **Auberive** közelébe ért a vonat s **Norine** megpillantotta a magas nyárfák által szegélyezett ut mellett a fogház épület komorfalait, mely megett **Griotte** e perczen halál tusáját vivta, mellére szoritotta kezét, mert szíve úgy dobogott, hogy majd meghasadt fájdalomában.

A következő nap reggelén a fogházigazgató épen reggeli sétájára iudult, midőn egy fiatal leánnyal találkozott, ki udvariasan köszönt neki.

Uram!

Visszafordult. Mintegy tizenhét éves leánykát látott maga előtt, hajdon fővel, rövid ruhában, lábain nagy normandiai faczipőkkel.

Bocsánat mondá, nagy fekete szemével a fogházigazgatóra tekintve, ugy-e ön a fogház igazgató ur?

Igen, mondá az igazgató. Miért kérdi!

Ah! sohajta szomoruan s aztán neki bátorodva folytatá.

Önhöz kell fordulnom, hogy hirt hallhasak egy fogolyról, kit **Griottenak** hívnak? **Griottenak?** kérdé az igazgató csodálkozva. Ez a 16-os szám.

Igen, igen aki elmenekült s a kit tegnap visszahoztak. Nálunk találtak rá. S azzal rövid szavakkal elmondta a **Griotte** futásának és elfogatásának történetét.

... Elragadták tőlünk akaratlanul, ellenére mondá hévvel.

Ha lett volna szívök, hogy nálunk hagyják továbbra is, becsületes ember vált volna belőle. S nagyon örülök, hogy ezt megmondatom épen önnek. Ugy-e elhiszi uram, hogy igazam van?

A fogházigazgató szívét meghatotta a szegény leány elbeszélése s nem kergette el, hanem elmondta neki, hogy **Griotte** beteg.

Ah! kiáltott fel **Norine**, hogy van?

Fekszik, nagyon beteg.

A fiatal leány elhalványodott, ajkai görcsösen rángatóztak s szép szemei könnyekkel teltek meg.

Szeretném látni mondá zokogva s esdően tekintett az igazgatóra, ki azonban nem merte hitegetni a leányt s kiben most már megismerte **Norinet**, ki néhány nap előtt hasonló kérelem kíséretében jött vele **Danjonval**.

Jöjjön vissza, két három nap mulva, mondá remélem, hogy **Griotte** addig jobban lesz.

Csakhogy, mondá **Norine**, én egyedül vagyok a műhelyben atyámmal s csak bizonyosra szeretnék eljönni, mert otthon is szükség van rám.

Ha olyan szíves lenne s közölné velem a napot a melyen megláthatnám őt? Itt lakunk az **Auberive** erdő szélén. Engem **Vincard** **Norine**-nak hívnak.

Magam fogom a feleletet elvinni, mondá a fogházigazgató.

Ezerszer köszönöm uram. . .

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Vassos távirata a görög királyhoz.

Páris, márcz. 31. (Saj. tud. táv.) »Havas« ügynökség jelenti Athénból: **Vassos** ezredes optikai távirata utján a következő táviratot küldte a királyhoz:

»**Alikanu**, márcz. 31. Felség! a tengernagyok ígéreteik daczára megengedték a muzulmánoknak, hogy **Kandensből** fegyveresen vonuljanak ki úgy, hogy azok megint rabolhatnak és gyújtogathatnak, míg a keresztények minden védelmi mozdulatát bombázással hiúsítják meg a hajók. Tegnap vegyes csapatok megszállták **Anemblit** és ellátták élelelemmel a kasteli-i őrházba zárt törököket. A tengernagyok hazuy módon azt táviratozzák kormá-

nyáknak, hogy én kegyetlenségeket követek el, hogy én leötlettem a malaxai foglyokat és ünnepélyes nyilatkozatom daczára megtámadni készülök Kaneát. *A tengernagyokhoz erélyes tiltakozást fogok intézni.* Vassos.

Görög helyzet.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) A görög partok blokádjához az összes hatalmak hozzájárultak s ezt mihamarabb végre is hajtják. Az athéni Helvécia írja, hogy a mai nap nagyon kritikus nap. A hadi tanács ma határoz a háborús intézkedésekről.

Rendelet a görög hajóhoz.

Athén, ápr. 1 (Saj. tud. táv.) A görög nyugati hajóraj a király rendelete értelmébeu Leokas mellett gyülekezik. A torpedó-flotilla György herczeg alatt a voloi öböl felső részén czirkál.

Vassos tiltakozása.

Kanea márc. 31 (Saját tudósítónk távirata.) Vassos ezredes tegnap a hadnagyokhoz tiltakozó jegyzéket intézett, melyben azzal vádolja őket, hogy török katonaságnak fogják pártját. Gyanújának bizonyítékul felhossa a nagyhatalmak azon szokását, hogy ezek a felkelők támadásával kartácsokkal lövöldöznek a görögöket. Az itteni török hatóságok azon kéréssel fordultak a hatalmakhoz, hogy egy-egy újabb zászlóaljat és ágyúteget küldjenek nekik Krétába.

A Krétában elfogott hirlapíró.

Budapest, márc. 31. (Saját tud. távirata.) A Frendenblatt érdekes leveleket közöl Krétából. Írójuk, a fölkelők kezében volt Binder báró (nem Pintér, mint tévesen írták), huszonnégy éves fiatalember, aki meg is sebesült. Egy török átvágta arcát-száját, egy görög aztán közönséges tüvel és cernával összevarta a sebet.

A porta megfenyegetése.

Bécs, márc. 31. (Saját tudósítónk távirata.) Az összes hatalmak nagykövetei igen éles jegyzéket adtak át a portának, a melyben figyelmeztetik, hogy ha még egyszer előfordul a tokátihoz hasonló eset, akkor nem csak a török kormány ellen, hanem maga a szultán ellen is a legvégső rendszabályokat fogják alkalmazni.

A görög határcsapatok harezvágya.

Larissa, ápr. 1. (Saj. tud. táv.) A görög trónörökös a tegnapi hadiszemle alkalmával beszédet tartott csapataihoz, mire a csapatok lelkes tüntetésbe törtek ki. »Éljen a trónörökös!« »Éljen a háború!« kiabálták szüntelenül. Zsófia főherczegnő, a trónörökös neje Mária herczegnővel együtt Volon keresztül vissza indult Athénbe.

A görögök támadása.

Athén, márc. 31. (Saj. tud. táv.) Kaneából jelentik: A felkelők ma folytatták Izzedin erőd ostromát. Az orosz, osztrák-magyar és angol hajók újból bombázni kezdték a támadókat. *A felkelők azonban, akik hősiég küzdöttek, ennek daczára is megtartották hadállásaikat.* Erre a Camperdaon nevű nagy angol páncélos legsúlyosabb ágyút irányozta ellenük és ennek tüzevel végre is visszavonulásra bírta a görögöket. Az utolsó bombázások híre itt nagy elkeseredést és ingerültséget keltett.

A vezérkar főnöke uton.

Bécs, márczius 31. (Saját tud. távirata.) Beck báró tábornagy a vezérkar főnöke szombaton nagy katonai kísérettel hosszabb szemleuttra indul Magyarországra, hogy tanulmányozza azt a terepet, melyen az idej nagy hadgyakorlatok fognak tartatni.

Proviziósok pöre.

Budapest, ápr. 1. (Saj. tud. táv.) Ballonyi vizsgáló bíró ma a jegybérlők pörében kihallgatta Morzsányit is ezután tudatta vele, hogy máától fogva a jegybérlők pörében őt is terheltnék tekintik.

Az Alkotmány sajtópere.

Budapest, ápr. 1. (Saját tud. távirata.) Az Alkotmány című néppárti pol. napilapsajtópere a pesti esküdszék előtt ma folyt le, melynek eredménye az, hogy az esküdszéki a cikk szerkesztőjét Miller Józsefet egy havi fegyházra ítélte. Az egész ügy keletkezett pedig egy az Alkotmányban megjelent vezércikk folytán, mely szerint a katolikusok a polgári házasságot ágyasságnak tekintik.

Magyarország a párisi kiállításon.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) A képviselőház pénzügyi bizottsága a párisi kiállítás magyar osztályára szükséges 3 millió hitellel foglalkozott. K o s s u t h Ferencz kívánatosnak tartja, hogy Magyarország a kiállításon mint önálló ország szerepeljen. Dániel Ernő miniszter ily irányban ígéretet is tett, mire a bizottság a tételt megszavazta.

Ellopott műkincsek.

Budapest, ápr. 1. (Saj. tud. táv.) Az ellopott képek még nem kerültek meg. de a tettesnek már nyomán vannak. Az állítólagos Murilló képről kisült, hogy csak Murilló iskolájabeli kép, ez tehát *Pulszky* Károly gazságaihoz szintén egy adatot szolgáltat.

KÖZGAZDASÁG.

A Berettyó szabályozó társulat közgyűlése. A Berettyó vízszabályozó és ármentesítő társulat f. hó 30-án d. e. fél 10 órakor tartja rendes tavaszi közgyűlését hivatalos helyiségben. A közgyűlést megelőző napon d. u. fél 3 órakor választmányi ülés lesz.

Állatkivitelünk Francia- és Németországba. Tudvalevő dolog, hogy Franciaország és Németország részéről mily ellenszenves bánásmódot kell állatexportőrjeinknek tapasztalniok, s hogy a párisi szanatorium példája most legújában Münchenben talált hűséges utánczóra, csaknem teljesen megbénítván az egyik a Párisba irányuló juhkitelt, a másik a Bajorországba irányuló szarvasmarhakitelt. Mint az Agrár értesítő jó forrásból értesül, a magyar földművelésügyi kormány élénk figyelmével kíséri az állatkivitelünk ellen irányuló mozgalmaknak e szimptomáit s velük szemben a szükséges diplomáciai lépéseket az osztrák kormányval egyetértően a külügyi hivatal útján foganatosítja.

A hildeshiemi parasztok. Ruhland Gusztáv, a német agrármozgalom első publicistáinak egyike egy nagy munkát szándékozik írni nem kevesebb, mint tíz kötetben, a melyben kifejti e mozgalom tudományos és közgazdasági jogosultságát. E nagy vállalkozás tetemes költségekkel is jár és annak bizonyítására, mily erősen érzik ezirányú működés szükségét Németországnak még parasztjai is, nem hozhatunk föl erősebb tanúságot, mint azt, hogy e célra Hildesheimban öt paraszt nem kevesebb mint hatezer márkát ajánlott fel. Vajjon a mi önbizalomban és testi sulyban annyira gazdag alföldi népünk kiválóbb képviselőinek mikor fog eszébe jutni, hogy ilyen dologra csak gondoljanak is? És ha nem gondolnak, szabad-e joggal várnok, hogy a mezőgazdaság pusztulása a Lajthánál megálljon?

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. április. 1-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	96.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.50

Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	151.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.—
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék ezüstben	100.50
Osztrák járadék aranyban	122.50
Osztrák korona járadék	100.25
1860. osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bankrészvény	985.—
Magyar hitelbank részvény	383.—
Osztrák hitelintézeti részvény	346.20
Osztrák-magyar államvasúti részvény	834.50
20 frankos arany (Napoleonador)	9.51
Német birodalmi mária	58.65
London vista	119.65
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.72

Szerkesztői posta.

—gy—snak Helyben. A multkor már megmondottuk, hogy elkésett már tavaszi verse és vissza is adtuk azt önnek, — és most nagy csodálkozásunkra ujra vissza került az hozzánk. Kívánságának tehát eleget teszünk — legalább részben. Itt közlünk a 11 strófa közül kettőt:

Gyermek, ifju, öreg,
Mind a szabadba megy,
Járvány sárga lova
Messze vidékre fut.
Fölkél a beteg is,
Meghül a fekhelye,
S szépen lábain ultra kel.

Isten szent keze van
Szárason és vizen;
Bölesen rendezvén
Hol legyen s teve,
Zuzmó, fenyű s lomb
Pálma is és iram;
Föld nem emberi gép s nem öl.

Reméljük, nem kívánja, hogy folytassuk?

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Hirdetmény.

A Nagyváradon alapítandó:
»Biharmegyei Korona-takarék és hitelszövetkezet,«
részjegyeire (hetenkinti befizetés
Egy korona) aláírásokat elfogad a

Biharmegyei takarékpénztár,

95 6—0

Kossuth Lajos utca.

355

1897

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó közzé teszi, hogy közadós Benkő Kálmán csődtömegéhez leltározott fűszer-üzletbeli árukat, különféle szeszes italokra, boltberendezésre nagyvárad kir. törvényszék 5128/897. számú végzésével az árverés elrendeltevén, annak közadós fűtcezi üzletében leendő megtartására határidőül **1897. április hó 7-ik** s következő napjainak mindenkor d. e. 9 órája tüzetik ki, amikor is a 2422 frt 09 kr-ra becsült fűszerárak, különféle szeszesitalok, boltberendezés a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Nagyvárad 1897. márczius 22-én

Batig Ferencz,

103—1—1

bir. végrehajtó.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégebb egyházi szerek és zászlók gyára
OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klotild főhercegasszony ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója
 BUDAPEST, IV. ker., Vaczi-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsán felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyait a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHA KAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. (242) 22—52

Templom- és kápolna
berendezések.

Egyházi ruhák és fehér-
neműek.

Műhímezés.

Teljes kávéházi berendezéseket a legrövidebb idő alatt eszközölök.

UJ BUTOR ÜZLET.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy mint

debreczeni kárpitos, diszitő és butorgyáros bejegyzett cég

Nagyváradon, Fő-utca (Bazár-szoros Mayr-ház)

földszintjén és emeletjén egy a mai kor minden igényeit teljesen kielégítő

BUTOR-ÜZLETET

nyitottam. Azon jó hírnév és általános keresettség, melynek üzletem 12 évi fennállása óta örvend, továbbá azon szerencsés körülmény, hogy ö Felsége az 1896 évi budapesti millenniumi kiállításon kiállított fülkémét meglátogatta s ez alkalommal magas tetszését és dicséretét kinyilvánítani kegyeskedett, bátorítottak fel engem arra, hogy Nagyváradon fiók üzletet nyissak. — Üzletem a kor igényeinek teljesen megfelelőleg van berendezve a legszolidabb alagra van fektetve és a nyert kitüntetések folytán a legelőkelőbb czégekkel való összeköttetésem folytán a legszerényebb, mint a legdiszebb szoba berendezéseket és diszítéseket kifogástalan teljes megelégedésre és a legjutányosabb áron fogom eszközölni.

Amidőn üzletemre becses figyelmét kikérem, ígérem részemről, miszerint főtörekvésem oda fog irányulni, hogy pontos és minden tekintetben kielégítő eljárásom által bizalmat és becses pártfogását kiérdemeljem.

Remélem, miszerint azon körülmény, hogy fiókom üzletvezetője *Reinhart Géza* ur, ki három éven át Párisban, két éven át Berlinben és a monarchia fővárosaiban is e téren a legmagasabb fokú szakképzettséget sajátította el, fenti törekvésemet meg fogja könnyíteni.

Teljes tisztelettel

KILLER EDE,

kárpitos és butorgyáros Debreczenből.

73—9—10

Templomi diszítéseket a legnagyobb csinnal és izléssel eszközölök.